

Nro. 48.

**A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből Kedden Junius 23-ik napján 1812-ik
esztendőben.

B é t s.

Eő Felsége méltóztatott *Engel Krisztián János* urat, a' ki az Erdélyi Fels. Udvarí Cancelláriánál több mint 21, és ugyan ott mint Udvari Concipista már 13 esztendőktől fogva szolgált, a' ki egyszersmind a' Bétsi Evangelicum Fő Consistorium mellett Cs. K. Consistoriális Tanácsos, és Cs. K. Könyv. vizsgáló, 's a' ki végezetre mint a' Magyar Históriához tartozó külömbféle munkáknak szerzője a' két Magyar haza tudósai előtt nem esmeretlen, hosszas és hasznos szolgálataira nézve Secretáriusi rangra és fizetésre emelni.

Hellyébe, ugyan ott hasonlóképpen számos esztendőktől fogva szolgáló *Pivolusz Pál* úr neveztetett Udvari Concipistává.

B b b

Orosz Birodalom:

Abban a' Császári parantsolatban, melly által az Orosz birodalomban a' mostani rekrutázás rendeltetett, elől ilyen kifejezések fordulnak elő: —,

„Európának mostani állapota eltökéllettséget, hathatós fundamentomokra helyezettett eszközöket, lankadtság nélkül való vigyázóságot, és nagy számú armádiát kíván tőlünk, a' végre, hogy a' mi nagy birodalmunkat minden ellenséges próbatételek ellen, bátorsággal megoltalmazhassuk. Az erős és vitéz Orosz nemzet eleitől fogva, a' mások és maga tsendességét szemei előtt hordozván, minden véle határos népekkel békességben és barátságban szeret élni: hanem akkor, mikor valaha's midőn valamely ellene felemelkedő ellenségeskedésnek szélveszes lármája őtet arra kényszerítette, hogy a' vallásnak és hazának védelmezésére kardhoz kapjon, már ekkor soha nem történt, hogy az Orosz birodalomnak minden rangú és rendű hűséges fiainak iparkodása és buzgósága, magát egész ereje és méltósága szerént ki nem mutatta volna. Mostanában ekerülhetetlenül szükséges az, hogy seregeinknek számjokat, újabb tartalék tsapatok által neveljük. A' mi Isten' segedeime által erős armádiáink már készszen állanak, és birodalmunknak védelmezésire kirendeltettek. Az ő bátorságok és vitézségek az egész világ előtt esmeretes. Ingadozás nélkül fekszik azon a' birodalom' és thrónus' reménysége. Vajha az ő erántunk és hazaeránt viseltető buzgó szeretetek és bátorságok igen nagy számú ellenséges erőt ne találjon maga előtt.“

Khinai Birodalom.

A' jelen való időnek leg nagyobb tsudállatoságai között különös figyelmetességet érdemel ennek a' hasonlíthatatlan nagyságú birodalomnak mostani állapotja. Ezt a' leg újabb levelek szerint, az ő belső részeiben elhatalmazott egyenetlenkedések, meghasonlások, 's a' mi ezeknél még sokkal nevezetesebb, az ő partjai körül támadott véghetetlen sokaságú tengeri tolvajok, özszeomlással, vagy leg alább a' leg veszedelmesebb fejetlenséggel fenyegetik. Hogy ilyen környűlállások között tsak eddig is fennálhatott, annak tulajdonitják közönségesen, hogy a' szántóvető népnek szorgalmatossága ily nagy tiszteletben tartatik a' Khinaiaknál. Ott a' tudósok és a' Korona' tisztjei után egyszeriben a' földművesek rendje következik rangjára nézve; a' kereskedők, a' ritkamívek' mesterei, a' kézmívesek, mind ő utánna következnek. Ez az elsőség és nagy tisztelet pedig nem tsak a' szokás által emeltetett ilyen nagy gráditsra, hanem meghatározott és fundamentomos törvényen által. A' Khinai törvényes könyvben előforduló tíz Státusbűnök, vagy inkább Státusbántó bűnök között a' *rebellio*, nem tsak az uralkodónak megbántatásában és a' tsemdességnek megháborításában, hanem a' földtermésének illetésében is helyheztetődik különösen. Az is tudva van közönségesen, hogy a' Khinai Császár annak megmútatására, hogy a' szántástvetést melly nagyon betsúlje, vagy hogy finomabb vagy pallérozottabb kifejezésekkel éljünk, a' szántásvetésnek 's közönségesen a' mezei munkának megszentelésire, arany ekével szokott min-

den esztendőben egy darabotska földet megszántani. —

Közönséges vélekedés azonközben ezen birodalom eránt az, hogy akár melly nagy légyen is ez a' népnek számára nézve, éppen olly gyenge élete' módjára nézve. Többire tsak halial és riskásával él. Ha valamelly kemény testalkatással bíró, Tatár vagy Arabs módra vándorló nép, tsordával reá ütne, sokaknak vélekedése szerént könnyen erőt vehetne rajta, a' mellett, hogy őtet, mikor a' féléket olvas az ember, hogy a' Khianai birodalom 200 milió emberből áll, majd lehetetlen hogy meghódolhatatlannak ne tartsa.

A' ki a' mostani közönséges levelekben ezeket olvassa, kétségkívül azt is örömet olvasná, hogy honnét veszik azok a' tengeri tolvajok magokat, a' kik ilyen hatalmas birodalmat veszedelemmel, felfodúlással fenyegethetnek? Ez olyan kérdés, mellyre még eddig egész világossággal bajos felelni. Annyit bizonyosan tudnak felöllök, hogy több ezer hajókkal szoktak véletlenül megjelenni Khinának most egy majd más partja mellett, a' nyughatatlankodó lakosokkal egyetértésben vannak, az ezekkel ellenkező vidékekre bérontanak, pusztítanak. De hogy éppen honnét jönnek? 's mitsoda kórmányozás alatt, 's mitsoda plánummal egyesítették ily sokan magokat? nem tudhatni. Az úgy nevezett *Tolvaj Szigetek* ugyan, az Indiai és Tsendes tenger között, már régen feljegyeztetve vannak a' világ' közönséges földleírásában: hanem hogy ezek valaha ilyen nagy expeditziókat tettek volna, e'felől nintsen emlékezet.

A' kereskedés eránt is nagy változást vet-

tek észre a' Khinaiak' gondolkodása módjában. Az ő Systemájok ezelőtt a' vólt, hogy az aranyat, ezüstöt, mellyet egyszer özsze szerezhettek, többé ki nem adták, melyre nézve úgy tartatott a' Khinai birodalom, mint a' Péruai és Mekszikói kintsnek nagyobb részét elnyelő örvény. A' volt felőlök a' közönséges vélekedés, hogy a' más nemzetek eránt viseltető irigység okozná, hogy a' kész pénzt, mellyet a' magok portékéikért az idegenektől magokhoz békaphattak, azt többé ki nem adták. Tsak tavaly nyílt fel a' szemek; azólta kezdik által látni, hogy a' pénz betsit a' kereskedésben való forgás emeli fel. Által kezdették látni, hogy nékiek is sok féle fogyatkozások legyen a' nállok nem termő szerzemények' dolgában. Elébb tsak éppen a' vélelek szomszédos tartományok vették eszekbe ezen változást a' Khinaiak' kereskedésbéli Systemájokban. *Kántonból* azólta nagy summa pénzek érkeztek Napkeleti Indiába. *Kalkuttát* úgy szólván tsak nem elborította a' Khinából oda folyni kezdett pengő pénznek árja. Azt mondják, hogy a' Napkeleti Indiába járó hajók már Európába is 7 milliót érő e'féle pénzt hoztak onnét, részszerént verve, részszerént verellen. — Ez a' dolog nem utolsó speculátzióra nyithat az Anglosoknak útat a' mostani időnek környülállásai között, a' midőn minden gondolatjokat arra fordították, hogy az Európával való kereskedés' útjának bészárattatása miatt, hol találhassanak más kútfejeket a' kereskedésre. Hát még ha Amerika közepének, a' *Panamai* föld szorosának megtörténhető általvágattatása által a' Khina 's Napkeleti India felé evezés is sokkal rövidebbé talál

tétetelni! — Az az idő, melly a' politikai világban kevés esztendőök alatt ily sok és ily nagy változásokat szűlt, gyaníthatóképpen nem kevesebb és nem kisebb változásokat fog szűlni kevés esztendőök alatt a' kereskedő, 's kiválképpen a' tengeri kereskedő világban is.

Északi Amerika.

Minden reménység elenyészett az eránt, hogy az *Egyesült Státusok* és *Ánglusok* között való békesség megmaradhasson. Mostanság az által ingerelték fel magok ellen az *Ánglusok* fellette nagyon az *Amérikaiakat*, hogy ezek között belső meghasonlást iparkodtak tsinálni, olyan reménységgel lévén, hogy az egyesült tartományok közzül azokat, a' mellyek észak felé fekszenek, 's az *Ánglus* birtokoknak nevezetesen *Kanadának* szomszédjaik, a' többektől elszakaszthatják. Ezen az *Ánglusok* már az 1809-dik esztendőben is hathatósan dolgoztak. A' *Kanadai Anglus Kormányozó* valami *Henry* nevű *Amérikai*, akkor az *Ánglusokkal* tartó kapitányt vett vólt-fel a' dolognak eszközlésire. Jó summát ígért néki. Ez a' *Henry* az ígérettel elment *Massachusetbe*, a' hol az *Anglusokhoz* szító lakosok leg számosabbak. Itt el járt a' dologban. A' *Kanadai Kormányozóval* innét levelezett; azt mindenekről tudósította: hanem utoljára valamiért megboszszankodván, az *Egyesült Státusok'* Előülőjínél az egész dolgot elárúlta, annak az egész levelezést által adta, a' ki azt a' *Kongressussal* közölvén, ennek tagjai e' miatt igen felindúltak. *Henry* azt mondja, hogy ezen lépést azért tselekedte, t. i. az *Anglusok'* plánumát azért árúlta-el, hogy ezek a' néki tett ígéretet nem telyesítették. Ez

a' dolog a' múlt Mártziusban világosodott - ki, az Előülő azon hónapnak 9-dikén küldötte a' levelezést a' Kongressus' kezébe. *Foster* az ott lévő Anglus Követ azonközben ezt megtudván, egy jelentést adott - bé az Ámerikai Országlószékhez, azt mondván benne, hogy ő ezen történetet az újságokban igen nagy kedvetlenséggel olvasta; tagadta, hogy a' plánumból legkissebbet tudott volna; azt is erősítette, hogy ő a' Nagy Britanniai Országlószéknek azon tagjai felől, kikkel néki hivatalosképpen levelezni kell, bizonytalansággal erősítheti, hogy ezek az Egyesült Státusok' belső tsendességinek megháboríttatásán tetyességgel nem iparkodnak. Végezetre hízelkedett magának a' jelentésében, hogy kinyerheti az Országlószéktől, hogy ez és a' Kongressus dologban semmi végső határozást nem teszen addig, míg ő, t. i. *Foster*, a' felől a' maga Országlószéket nem tudósítja. —

Már most tudjuk a' közönséges levelekből, hogy a' Kongressusnak a' hadakozásra nézve tettett minden keményebb végzései, t. i. egy summa pénznek költsönvétele, a' fegyveres seregeknek organizáltatása, minden hajóknak, mellyek a' Státusok' kikötőhelyeiben találtatnak 90 napokig tartó bétiltattatása, 's az a' tilalom, hogy az alatt sem pénzt sem valami árúportékát kivinni ne lehessen, azólta történtek, hogy *Henry* az Anglusok plánumát elárúlta. — Az ólta tökéletesen magokhoz tsatolták az Egyesült Státusok azon *Napkeleti és Napnyúgoti Florida* nevű két tartományokat is, mellyeket ők Spanyol országtól elszakasztván magokhoz már régen édesgettek, 's a' mit gyaníthatóképpen az Anglusokra és az

ő az ellen tett pretestálásokra való tekintetből ta-
valy tsak előrevalóképpen tselekedtek volt

A' *Londonban* Junius 4-dikén és 5-dikén ki-
jött és a' Junius 10-dikén költ Párisi újságokban
is kihirdetett tudósítások szerént, már leg kis-
sebbet sem lehet kételkedni azon, hogy a' ha-
dakozás az Amériikai szabad Státusok és Nagy
Britannia között el ne kezdődjék. Az Amériikaiak
azon fognak iparkodni, hogy az Anglusoktól
Kanadát és Új-Skótzsiát elvehessék. — Itt kö-
vetkeznek a' mingyárt említett Londoni levelek-
ből a' fontosabbak: — „

„*Liverpoolhoz*, úgymond, egy hajó érkezett-
meg Amérikából azzal a' fontos hírrel, hogy az
Egyesült Státusok' Országlószéke meghatározta,
hogy minden nállok találtató Anglus tulajdon
elfoglaltassék, 's minden Anglus alattvalók, a'
kik ott találtatnak, letartóztassanak. Sőt beszél-
lik, hogy keményebb határozások is tétettettek
reánk nézve.

„Az Amérikából érkezett tudósítások szerént,
így szöll a' másik, nem tsak hogy bizonyosnak
lenni tarthatjuk a' hadakozást, hanem azt is gon-
dolhatjuk, hogy az Egyesült Státusok azt már el is
kezdették. A' Képviselek' gyűlése (a' Kongres-
sus) megerősítette az Országlószéknek azon pro-
jektumát, melly e'képpen következik: — „

„Meggondolván azt, hogy azon barátsági,
kereskedési, és hajózási *Alkuban*, melly az
1794-dik esztendőben, Nov. 19-dikén ő Britaniai
Felsége és az Egygyesült Státusok között kötte-
tett, meg volt határoztatva, az, hogy ő Britan-
niai Felsége, örökösei, 's utánna következő ma-
radékai, és az Egygyesült Státusok, birtokaik,

városaik, 's ezeknek lakosaik között, állandó, megsérthetetlen, közönséges békesség, 's igaz és valóságos barátság uralkodjék, leg kissebb személyt vagy helyett illető kifogás nélkül —

„Meggondolván, hogy ő Britanniai Felsége az Egyesült Státusoknak külömbkülömb polgárjait elvétette, 's őket a' Britanniai hadi hajókon való szolgálatra, és az Egyesült Státusok ellen való fegyverhordozásra kényszerítette. És azt is meggondolván, hogy hasonló módon sok Amériikai emberek, az említett alkunak nyilvánosságos ereje ellen, még letartóztatva is vannak; 's hogy az ilyen tselekedet a' természeti szabadságnak megbántása, 's az Egygyesült Státusokkal való békességnek megrontása legyen. —

„Mindezeket meggondolván a', mint Kongressus, öszszegyülekezve lévő Szenátus és Képviselők, meghatározzák —

1) ször, hogy Juniusnak 4-dik napjától fogva mind azok, a' kik egy olyan hajós legényt, a' ki az Egygyesült Státusoknak szülelett alattvalója, a' szabad tengeren, kikötőhelyekben, folyóvizeken, vagy valamelly öbölben, erőszakos szolgálatra visznek, olyan fogás alatt, hogy azt valamelly idegen Hatalmasságnak rendeléséből tselekszik, tengeri tolvajoknak tartattassanak és halállal büntetessenek - meg. Az ítélet azon a' helyen mondattassék - ki a' bünösökre, a' hol elfogattatnak —

2) szor, hogy minden tengeri embernek, a' ki az Egygyesült Státusok' zászlójával evez, engedtessek - meg az erőt erő által vissza verni, mind annyiszor, valahányszor őtet valaki arra akarja erőszak által kényszeríteni, hogy az Egy-

gyesült Státusok' hajóját a' szabad tengeren, vagy valamely kikötőhelyben, folyó vízen, vagy öbölben elhagyja; és ha valaki, a' ki ilyen módon valamely Amerikai hajós legényt erőszakosan el akar vinni, megölettetik vagy megsebesíttetik, a' hajós legény, a' kit el akart vinni, a' történetet meg bizonyítván, tökéletesen ártatlannak lenni tartatik —

3)szor, hogy az Egygyesült Státusok' Elölülője, bizonyos tudósítást vévén a' felől, hogy ezen Státusoknak valamely polgárja erőszakosan elvétetett vagy fogságra tétetett legyen, azon Hatalmasságnak, kinek rendeléséből a' dolog történt, a' tengeren elfogattatható emberei ellen a' leg keményebb visszatromfolással éljen —

4)szer, hogy minden Amerikai hajós legénynek, a' ki ennekutánna ilyen erőszakos módon valamely hajóról elvétettetik, annak egész visszaadattatásáig 30 Dollárok (Tallérok) járjanak honaponként. Ezt a' summát pedig abból az adósságból kell néki fizetni, a' mellyel valamely Amerikai alattvaló valamely Angliai alattvalónak tartozik —

5)ször, hogy az Elölülőnek hatalma legyen arra, hogy visszatromfolásképpen a' tegereken vagy pedig az Anglus vidékeken is annyi számú Anglus alattvalókat elfogattathasson, a' hány erőszakosan elvétetett Amerikai hajós legények Britanniának kezében lehetnek, 's ezeket azok által költsönösen visszatseréltethesse —

6)szor, hogy az Elölülőnek hatalom adattassék arra, hogy egy hirdetés által meg tiltathassa, hogy az Egygyesült Státusoknak vidékeiken lakó hajósok vagy egyéb lakosok között senki, se-

gíttiséget és eleséget ne adjon az olyan idegen hajónak, melynek kapitánya felől megvilágosodik az, hogy az Egygyesült Státusok' hajójáról valamely hajós legényt, katonát, vagy akármely más olyan személyt, a' ki ezen idegen Hatalmasságnak valamely ellenségénél szolgálatban nintsen, elvétetett. Minden hajós vagy más akármiféle ember, a' ki az Egygyesült Státusok földjén lakik, esztendeig való fogságra és 1000 tallérokat fellyúl nem haladó büntetésre ítéltetik, ha egy ilyen hajóhoz segedelemmel viseltetik, vagy annak eleséget ad —

7) szerhogy tiltassa-meg az Elölülő, hogy, ha valamely idegen Hatalmasság' fegyveres hajójának Kapitánya, azon partok mellyett, a' hova és a' meddig az Egygyesült Státusoknak törvényes hatalma kiterjed, vagy pedig az alatt, mig ezen partoknak egyik kikötőhelyéből a' másikba evez valamely hajó, valamely hajós legényt, tengeri embert, vagy akármiféle embert elvett, vagy elfogott, az Egygyesült Státusoknak sem egy kikötőhelyébe, sem pedig valamely vidékire valami portékát kitehessen.“

Hogy az Ánglus és Àmérikánnus seregeknek egymással való öszszetsapása a' *Niagara* vize mellett, ha talám még meg nem történt volna is, igen közel legyen, nyilván mutatja a' következő levél —,

„*Neu-Jork* Május, 6-dikán. Sietséggel jelentjük, hogy nekünk úgy esett értésünkre, hogy egy Ánglus és Indus fegyveres sereg a' *Niagara* vizének Kanada felől lévő mellyékein öszszegyülekezve áll, gyaníthatóképpen olyan tzéllal, hogy Àmérikának határaitra béüssön. A' dolog felől

azonnal híradás küldtetett - el Generális *Hullhoz* az Ontariói Kormányozóhoz, hogy haladék nélkül fogasson fegyvert a' tartománybéli nemzeti katonasággal, és állítsa - ki őket a' viaskodás' helyire. Városunk' Kompániái készen állanak, hogy az első jeladásra útnak indulhassanak.

Nagy Britannia.

A' *Londoni*, Május 21, 23, és 24-dikén költ levelekben ilyen nevezetes tudósítások találtak a' *Minister Perceval* megölettetésétől fogva a' *Ministériumban* előfordúlt változásokról: —

A' Régens Princz — azt bízta Lord *Liverpoolra*, hogy tegyen *Kanning* és Lord *Wellesley* uraknak bizonyos javallásokat, mellyek szerént az ő Királyi Hertzegsége kívánságával megegyezőleg egy erősebb és a' jelenlévő környülállásokhoz alkalmaztatottabb *Ministériumot* lehessen formálni. Ezek, a' Lord *Liverpoollal* való beszélgetéseiket mind ketten leírták, 's az ő nevének aláíratásával megerősítették, melynek, mint protokollumnak foglalata, ennyiben áll: —

Kanning úr, minekelőtte gondolatját kimondotta volna, azt a' kérdést terjesztette Lord *Liverpool* eleibe, hogy az *Irlandiai Catholicusokra* nézve az eddig vólt principiumok meg fognak - é ezután is tartatni? Lord *Liverpool* azt felelte, hogy az ő pricipiumai ezen tekintetben változhatatlanok vólnának, és ő semmit nem kételkedik azon, hogy az ő *Ministertársai* is hasonló principiumokkal bírjanak. *Kanning* úr erre azt mondotta, hogy az eleibe terjesztetett feltételeket érett megfontolás alá vévén, azután ki fogja magát nyilatkoztatni.

Lord *Wellesley* külömbkülömb kérdéseket

tett — 1)ször, a' Catholicusokra nézve ő is azt kérdezte, a' mit Kanning, 's arra ő is ugyan azon feleletet vette. — 2)szor; hogy nem szándéka -é az Országlószéknek a' félszigeten (Spanyol és Portugallia Országokban) folyó hadakozásra nézve semmi további eszközhöz nyúlni? (A' L. *Liverpool* felelete: Az Országlószék ezen tekintetben mindent elkövetett, és a' hadakozásnak folytatásában a' mostani Systemája mellett megmaradni akar). — 3)szor; Meg fognak-é a' Kabinétomnak mostani egyéb tagjai maradni? (A' L. *Liverpool* felelete: Minthogy sokak közülök olyan kívánságot nyilatkoztattak, hogy kilépni szeretnének, tehát ezen tekintetben igen könnyű lehet az új Ministeriumnak öszszeszerkeztetése. — 4)szor; Meg fognának-é Lord *Sidmouth* és a' barátjai maradni? (Felelet: Meg, de a' hivataloknak kiosztása a' mostanában öszszeszerkeztetendő Tanátstól fog függeni.) — 5)ször; Meg fogna-é maradni Lord *Kastlereagh*? (Felelet: Meg, minthogy az ő jelenléte igen szükséges volna a' Parlamentom' alsó házának kormányozására. Erre azt mondotta Lord *Wellesley*, hogy ő ha Minister volna, nagy köszönettel tartozna annak, a' ki ezt a' kormányozást magára vállalná. E' fontos hivatal). — 6)szor; Ki fog-é az úgy nevezett *Oppositio* egészen szoríttatni a' jövődöbéli Ministeriumból? (A' L. *Liverpool* felelete: Ő nem tud semmit valami e'féle kiszorító princzipiumból, azonban nintsen reá bízva, hogy az *Oppositio* (a' Ministerekkel ellenkező rész) tagjai közül valakit Ministerséggel megkínáljon. — 7)szor; Tétetődött-é *Kanning* úrnak ajánlás? (Igen is tétettek néki a' Régens Her-

tzegnek parantsolatjából néminémű ajánlások, a' ki meg van a' felől győzetteve, hogy Lord *Wellesleynek* híjába tétetődne ajánlás, ha abba *Kanning* úr is befoglaltatva nem volna. Erre azt mondotta L. *Wellesley*, hogy ha szintén igaz is ez a' mondás, az ő kettőjök tselekedetei tsakugyan függetlenek egymástól, 's noha az ő princípiumaik egymással igen sokban megegyeznek, a' mostani munkához tsakugyan nem leszen az ő megegyezéseknek semmi befolyása. —

Mihelyest L. *Wellesley* ezen protokollumot az ő Liverpoollal való beszélgetések felől e'képpen megkészítette, azonnal feleletet küldött hozzá írásban az eránt, hogy a' Ministerséget nem vállalja fel, kinyilatkoztatván,

1)ször, hogy a' mi az Irlandiai Catholicusokat illetné, ő ezen tekintetben a' Ministerium tagjaival egészen ellenkező értelemben lévén, 's a' mellett állandóúl megmaradni kívánván, ezekkel magát telyességgel össze nem tsatolhatná. — 2)ször, hogy a' mi a' Spanyol és Portugallia országokban folyó hadakozást illetné, minthogy a' L. Liverpool beszédjiből a' következik, hogy az Országlószék ezen tekintetben tsak a' maga eddig való systemája mellett akar meg maradni: ő pedig éppen más és olyan ítéletben volna, hogy ezen félszigetbéli hadakozásra nézve egészen más systemát kellene felvenni, tehát ő a' Ministeriumba ezen gondolkozásnak különböző vóltára nézve is bé nem mehetne, annyival is inkább, minthogy egy olyan Ministerium, melynek a' ministeri részszel ellenkezők között senki tagjává nem lehetne, a' Régens Pricznek javával éppen ellenkezne, és a' biroda-

lom' belső zűrzavarjait el nem tsendesíthetné ; hogy a' Princz ezen tekintetben azzal a' nagy lelkiúséggel nyilatkoztatta volna -ki magát, hogy a' belső tsendesség' és békesség' helyreállítatását semmi módon meg nem kell akadályoztatni ; 's minthogy végezetre ő (t. i. L. Wellesley) úgy ítél, hogy a' mostani időbéli Ministériumnak, a' jelenlévő veszedelmeknek félelmétől éppen olly üresnek, 's az igen jókori engedelmességtől éppen úgy, mint az Irlandiai Catholicusoknak elnyomásától idegennek kell lenni ; 's utoljára azért is, hogy a' hadakozásnak folytatására nézve, az eddigvalótól különböző systemát kellene felvenni.

Hasonló mentséget küldött *Kanning* úr Lord Liverpoolhoz. A' Régens Princz, úgy mond, erős Ministériumot kíván, pedig maga megalatsonyítaná és gyengítené azt, ha mi, a' javallott feltételek alatt annak tagjaivá lennénk. A' mi őtet (*Kanning* urat) különösen illetné, ő ezen tekintetben, minthogy a' mostani Ministerek az Irlandiai Catholicusokra nézve a' magok eddig való princiuiumaik mellett állandók, magát ki nem teheti, azon a' meggyőződéssel fundálván ezen tekintetben a' maga ítéletét, hogy mind azoknak az embereknek, a' kik a' Korona' tanátsosaivá hívattatnak, azon a' békességes egyesülésen munkálódni szükséges legyen, a' melly a' birodalomnak a' békességet, tsendességet, és erőt vissza állíthatja. Mellyhez képpeszt kéri *Kanning* úr ő Királyi Hertzegségét, hogy botsásson - meg néki azért, hogy ajánlását el nem fogadhatja, és engedjen néki egy audientziát a' maga ítéletének bővebb megmagyarázására. —

Az alatt, míg ezek a' Ministerek között e'

képpen folytak, a' Parlamentom' alsó házában is előfordult a' Ministérium állapota. Május' 21. dikén azt projektálta *Stevard Wortley*, hogy kérje a' Parlamentom a' Régens Herizeget, hogy változtassa - meg a' Ministereket és állíttson erősebb 's a' környülállásokhoz alkalmaztatottabb Ministériumot lábra. A' projektom feletti heves vetélkedés folyt, de végezetre a' voksoknak 4 többségivel tsakugyan megerössítettett. Mellette 174, ellene 170 voksok voltak. *Wortley* és *Milton* nevű tagok vitték a' Parlamentum' kívánságát a' Princzhez, kitől azt a' feleletet vették, hogy érett fontolás alá veszi a' Parlamentum kérését. L. *Liverpool* azonközben és Minister társai, a' fejek felett fenyegetődző veszedelmeket látván, más napp le mondottak hivataljokról. A' Princz elfogadta az ő lemondássokat, 's Lord *Wellesley*hez fordúlván kérte őtet, hogy dolgozzék egy plánumot az eránt, hogy az új Ministériumnak öszszerkeztetését miként gondotja leg jobbnak lenni. A' Lord *Wellesley* plánuma a' volt, hogy ő maga a' kintstár első Lordja, *Kanning* úr, Lord *Holland*, és Marquis *Landsdovne* Státustitoknokok, *Huskisson* úr a' Kintstár Kanezelláriussa, és Lord *Moira* Irlandiai Vice-Király legyenek. Lord *Grenville* és *Grey* urak nem estek - bé a' Ministériumba.

Utolsó Jegyzések.

A' Pruszsiai levelek szerint *Napoleon* Császár Dantzkát már oda hagyta volt. Jun. 11. dikén Marienburgba érkezett, a' honnét indulóféiben volt Königsberg felé.

Bukarestben Jun. 4. dikén még leg nagyobb figyelmetességgel várták Konstántziuápolyból a' békességes kötesnek ratifikátzióját. Az Orosz seregek Krajovánál, Turkónál, Giurgevonál, Buseónál, és Bukarestnél, a' Törökök pedig Schumlánál várták annak megérkezését.

Budáról azt írják, hogy e' hónap' 16. dikán reggeli 4 órakor a' Palatinus ő Cs. Hertzegsége Prága felé a' Frantzia Császárné ő Felsége látogatására útnak indult.